

Obsah

1. Úvod	8
2. Geoparky	10
2.1. Úvod k tématu a základní pojmy	10
2.2. Síť evropských geoparků UNESCO	13
2.3. Síť národních geoparků.....	21
2.4. Průvodcovská činnost v geoparcích.....	22
3. Geologický vývoj Země	24
3.1. Výjimečná planeta	24
3.2. Čas v geologii	26
3.3. Nejstarší geologická historie Čech.....	26
3.3.1. Starohory.....	26
3.3.2. Prvohory.....	27
3.3.2.1. Kambrium – počátek velké evoluce.....	27
3.3.2.2. Ordovik.....	27
3.3.2.3. Silur.....	27
3.3.2.4. Devon	28
3.3.2.5. Karbon	28
3.3.2.6. Perm.....	29
3.3.3. Druohory.....	30
3.3.3.1. Křída.....	30
3.3.4. Třetihory.....	30
4. Geopark Železné hory	31
4.1. Základní charakteristiky geoparku	31
4.1.1. Historie vzniku.....	31
4.1.2. Vymezení území geoparku Železné hory	32
4.1.3. Logo geoparku.....	33
4.2. Geologická územní charakteristika národního geoparku Železné hory	34
4.2.1. Železné hory v různých geologických obdobích	37
4.2.1.1. Starohory (proterozoikum)	37
4.2.1.2. Moldanubikum.....	37
4.2.1.3. Prvohory (paleozoikum)	37
4.2.1.4. Druohory (mezozoikum).....	38
4.2.1.5. Třetihory (terciér).....	39
4.2.1.6. Čtvrtohory (kvartér)	39

4.2.2.	Podrobnější komentář k vybraným geologickým obdobím na území NGŽH	39
4.2.2.1.	Železnohorské proterozoikum a paleozoikum	39
4.2.2.2.	Hlínecká zóna	40
4.2.2.3.	Mrákotínské souvrství.....	41
4.2.2.4.	Železnohorský plutonický komplex	41
4.3.	Přírodně a kulturně významné lokality NGŽH	43
4.3.1.	Významné geologické lokality – geotopy	43
4.3.2.	Charakteristika současného statutu ochrany územních hodnot.....	45
4.3.3.	Seznam a popis nejvýznamnějších přírodovědně a kulturně cenných a významných lokalit, nacházejících se na území národního geoparku Železné hory	46
4.4.	Připravenost území národního geoparku Železné hory na geoturismus	49
4.4.1.	Dopravní infrastruktura	49
4.4.2.	Pěší turistika	50
4.4.3.	Cykloturistika	53
4.4.4.	Vodní turistika	55
4.4.5.	Hippoturistika	55
4.4.6.	Agroturismus.....	56
4.4.7.	Kongresový a incentivní turismus	57
4.4.8.	Zimní turistika.....	57
4.4.9.	Vybrané kulturní, společenské a sportovní akce.....	58
4.4.10.	Přehled stávajících institucí, zabývajících se geologií v regionu národního geoparku Železné hory	59
4.4.11.	Seznam a stručný popis spolupráce stávajícího zařízení využitelných se souhlasem vlastníka pro poslání a potřeby národního geoparku Železné hory	60
4.4.12.	Turistické produkty, produktové balíčky a zážitkový turismus.....	62
4.4.13.	Sdružení a služby pro cestovní ruch	62
5.	Udržitelnost a plánované projekty na podporu geoturismu	65
5.1.	Hydrogeologie a putování za vodou	67
5.1.1.	Geologický popis jednotlivých lokalit projektu „Historií Země za dva dny“	68
5.1.1.1.	Podhořany.....	68
5.1.1.2.	Licoměřice.....	68
5.1.1.3.	Lichnice – Kaňkovy hory	69
5.1.1.4.	Běstvína – Javorka.....	69

5.1.1.5.	Litošice	69
5.1.1.6.	Sovolusky	70
5.1.1.7.	Lipoltice.....	71
5.1.1.8.	Heřmanův Městec – Palác.....	71
5.1.1.9.	Brloh	71
5.1.1.10.	Chrtníky	72
5.1.1.11.	Prachovice.....	73
5.1.1.12.	Mrákotín	74
5.1.1.13.	Kraskov.....	75
5.1.1.14.	Ctětín	75
5.1.1.15.	Rabštejská Lhota	76
5.1.1.16.	Doly u Luže	76
5.1.1.17.	Příbylov	76
5.1.1.18.	Střemošice.....	77
5.1.1.19.	Nové Hrady.....	77
5.1.1.20.	Podlažice.....	78
5.1.1.21.	Luže – Košumberk.....	80
5.1.2.	Geologický popis jednotlivých lokalit projektu „Putování za vodou“ 80	
5.1.2.1.	Roudná.....	80
5.1.2.2.	Zderaz	81
5.1.2.3.	Kapalice.....	81
5.1.2.4.	Nadymač – měrný profil ČHMÚ.....	82
5.1.2.5.	Nové Hrady – pramen Nadymač.....	83
5.1.2.6.	Doubravice – monitorovací vrty SN-1, SN-1a.....	83
5.1.2.7.	Jenišovice.....	84
5.1.2.8.	Blansko – monitorovací vrt SN-5.....	85
5.1.2.9.	Podlažice.....	85
5.1.2.10.	Horní Studenec, Podmoklany.....	86
5.1.2.11.	Kladruby	87
5.1.2.12.	Blatnická studna.....	88
5.1.2.13.	Bílý Kůň – pramen	89
5.1.2.14.	Svatá Anna – kaplička	89
5.1.2.15.	Podskála – Žejbro.....	90
5.1.2.16.	Vápenný Podol – lázně	90
5.1.2.17.	Čečkovice – prameny	91
5.1.2.18.	Běstvína – Javorka	91

5.1.2.19. Žlebské Chvalovice – štola	92
5.1.2.20. Licoměřice.....	93
5.2. Udržitelný rozvoj regionu geoparku.....	93
5.3. Zaměření geoprůvodcování v národním geoparku Železné hory	93
5.4. Případové studie - motivační příběhy pro geoprůvodcování v Železných horách	95
6. Informační minimum a často kladené otázky	103
7. Dopady turismu	107
7.1. Dopady pěší turistiky	109
7.2. Horolezectví.....	111
7.3. Cykloturistika	112
8. Metodika geoprůvodcování.....	113
8.1. Role geoprůvodce a metodika jeho práce	113
8.2. Kompetence a znalosti geoprůvodce	114
8.3. Jak vést výklad v geoparku.....	114
8.4. Dlouhodobá příprava geoprůvodce	117
8.5. Případové studie kompetentnosti geoprůvodce	119
9. Stručný výklad některých pojmů	123
9.1. Terminologie - geologie.....	123
9.2. Terminologie – průvodcovské služby, vybrané atraktivity a aktivity cestovního ruchu	146
Zdroje	149
Seznam obrázků.....	154
Seznam tabulek	159